

der, at den karakteristiske ydelse ikke kan bestemmes, skal den se bort fra formodningen i stk. 2, jfr. stk. 5. Herefter må lovvalget ske alene på grundlag af den individualiserende metode, jfr. stk. 1.

For kobs vedkommende er formodningsreglen i stk. 2 i overensstemmelse med hovedreglen i 1964-lovens § 4, stk. 1, om anvendelse af sælgers lov. Også for de øvrige aftaletypers vedkommende vil stk. 2 i de fleste tilfælde føre til resultater, som er i god overensstemmelse med det, som er antaget i den foreliggende danske litteratur og – sparsomme – retspraksis. Dette gælder eksempelvis for forsikringsaftaler, handelsagenturaftaler og eneforhandlingsaftaler, hvor stk. 2 fører til en formodning for anvendelse af loven i det land, hvor henholdsvis forsikringsselskabet, handelsagenten eller eneforhandleren har sit forretningssted. I øvrigt må det til stadighed erindres, at stk. 2 alene er udformet som en formodningsregel, og at baggrunden herfor bl.a. er, at man har været klar over, at reglen ikke passer lige godt på alle aftaletyper. Der er derfor ikke noget i vejen for, at domstolene kan nå til det resultat, at aftalen af en bestemt art normalt må anses for nærmere knyttet til et andet land end det, der udpeges i stk. 2. Noget sådant vil eksempelvis kunne komme på tale for så vidt angår entreprisedaftaler, som formentlig ofte må anses for nærmere knyttet til det land, hvor arbejdet udføres, end til det land, hvor entreprenøren har sit forretningssted.

Stk. 3 indeholder en særlig formodningsregel for aftaler, hvis genstand er en ret over en fast ejendom, hvilket navnlig vil sige aftaler om køb, pantsætning eller leje af fast ejendom eller om stiftelse af andre brugsrettigheder eller af servitutter. I disse tilfælde er der formodning for, at aftalen har sin nærmeste tilknytning til det land, hvor den faste ejendom er beliggende, hvilket må anses for stemmende med gældende dansk ret. Det må erindres, at konventionen ikke omfatter tingsretlige spørgsmål, men det er fast antaget, at også tingsretlige spørgsmål vedrørende fast ejendom skal bedømmes efter loven på det sted, hvor ejendommen er beliggende (*lex situs*). En særlig regel om formkrav for de aftaler, som er omfattet af art. 4, stk. 3, er givet i art. 9, stk. 6.

Stk. 3 er som nævnt alene en formodningsregel, omend formodningen formentlig må anses for relativ stærk. Som eksempel på et tilfælde, hvor det kunne komme på tale at fravige formodningen kan nævnes, at to danskere i Danmark indgår en aftale om køb eller leje af en feriebolig i udlandet.

Bestemmelsen omfatter ikke alle typer af aftaler, som angår fast ejendom, eksempelvis ikke afta-

ler om opførelse, ombygning, reparation eller vedligeholdelse af fast ejendom, jfr. bemærkningerne foran ad stk. 2 om entreprisedaftaler.

Ifølge stk. 4 gælder formodningsreglen i stk. 2 ikke for aftaler om transport af gods. Baggrunden herfor er, at internationale godstransporter ofte vil være uden særlig tilknytning til transportørens hjemland, idet der ofte er tale om transport imellem to tredjelande. Stk. 4 bestemmer derfor, at der kun er formodning for anvendelse af loven i det land, hvor transportøren har sit hovedforretningssted, såfremt dette tillige er det land, hvor laste- eller lossestedet eller afladerens hovedforretningssted er beliggende. Flere tilknytningsmomenter skal således pege på samme land, og bestemmelsen lægger – i modsætning til, hvad der ville følge af stk. 2 – alene vægt på transportørens hovedforretningssted. Er der tale om en aftale om godstransport, men er det sammenfald af tilknytningsmomenter, som stk. 4 foreskriver, ikke til stede, må man falde tilbage på den individualiserende metode, jfr. stk. 1. Med »afladeren« sigtes til den, der forestår afsendelsen af varen, hvilket i reglen vil være sælgeren eller hans repræsentant, f.eks. en speditør. »Transportøren« er den, som efter transportkontrakten er ansvarlig som sådan, uanset om han selv udfører den faktiske transport.

Også stk. 4 er alene en formodningsregel. Selv om aftalen er omfattet heraf, kan retten således anvende loven i et andet land end det, hvor transportørens hovedforretningssted er beliggende, hvis den finder, at aftalen alle omstændigheder taget i betragtning er nærmere knyttet til dette andet land, jfr. stk. 5.

Bestemmelsen omfatter alle former for godstransport, altså såvel sø- som luft-, jernbane- og landevejstransport. Det er imidlertid en betingelse, at aftalen kan karakteriseres som en transportaftale. Aftaler om leje af skib (certepartier) eller af andre transportmidler vil kun være omfattet, hvis aftalen har transport af gods som hovedformål. Dette anses for tilfældet ved certepartier for en enkelt rejse, jfr. sidste pkt.. Certepartier, som ikke er omfattet af stk. 4, vil være omfattet af stk. 2.

Aftaler om transport af passagerer er ligeledes omfattet af den almindelige formodningsregel i stk. 2, hvilket fører til en formodning for anvendelse af loven i det land, hvor transportøren har sit forretningssted. Hverken gods- eller passagertransportaftaler er omfattet af de særlige regler om visse forbrugerftaler, jfr. art. 5, stk. 4.

Der er iøvrigt grund til at fremhæve, at internationale transportaftaler i vidt omfang er reguleret i konventioner, som er gennemført i Danmark. I det